

UKM 07/22 En kirke for alle - Universell utforming av kirken

Saken handler om hvilke problemer personer med funksjons-nedsettelse har når de går i kirken, møter menigheten og alt det som ellers foregår i kirken.

Når kirken ikke er tilgjengelig for alle blir noen stengt ute på forskjellige måter.

Når de opplever å ikke komme inn en dør, eller opplever at ingen snakker deres sak i kirkens mange råd og utvalg blir noen funksjons-hemmet.

Personens funksjons-nedsettelse i møte med hindringer i kirken fører til at de blir funksjonshemmet.

Funksjons-hemming

Så mange som en av fem mennesker har en eller annen funksjons-nedsettelse.

De kan være for eksempel være blinde,
de kan være svaksynte,
de kan være døve,
de kan ha en utviklingshemming,
de kan sitte i en rullestol.

Det finnes mange forskjellige funksjons-nedsettelser og noen av de er veldig vanskelig å se.

Her er noen eksempler på når noen blir funksjons-hemmet:

Et barn som ønsker å delta i speider-gruppen kan for eksempel oppleve en funksjons-hemming

hvis barnet bruker rulle-stol
og speider-gruppen ofte møtes på steder
hvor rulle-stolen ikke kommer frem.

En ungdom som har vansker med å delta
på arrangement med mange mennesker
på grunn av sin funksjons-nedsettelse
vil kanskje ikke kunne delta på konfirmant-leiren.

Hvis presten under guds-tjenesten
viser med hånd-tegn at menigheten skal reise seg,
men ikke sier det høyt,
så er det for en som er syns-hemmet
vanskelig å vite hva som skjer.

Når en ungdom som bruker tegn-språk
ønsker å delta i et utvalg sammen med hørende,
men ikke får tilgang til en tolk,
så kan hen ikke delta i demokratiske prosesser.

Denne måten å forstå ordet *funksjons-hemming* på
tar utgangs-punkt i sam-spillet mellom mennesker
i ulike situasjoner.

Alle har rett til å få være med

I FN konvensjonen artikkel 30
om rettigheter for mennesker med nedsatt funksjons-evne
står det at alle personer,
selv om du har en funksjons-nedsettelse,
så skal du ha rett til å delta i kultur-liv,
fritids-aktiviteter og idrett
på samme måte som alle andre.

Mangel på kunnskap om funksjons-nedsettelse
og holdninger til de som har en funksjons-nedsettelse
kan føre til at noen ikke får delta
på samme måte som alle andre.

Universell utforming

Hvis kirken lages slik at alle kan delta, selv om de har en funksjons-nedsettelse, så blir det en kirke for alle.

Dette gjelder selve kirke-bygget, aktiviteter og informasjon.

Det er derfor viktig å finne ut hva det er som står i veien for at det skal bli slik.

Fordi det hele tiden kommer nye personer til kirken, må dette jobbes med hele tiden.

Noen ganger er det også behov for spesielle løsninger for enkelte personer eller grupper.

En fin ting med universell utforming er at alle kan ha glede av de løsningene som lages.

Trinn-fri adgang er nødvendig for en rullestol-bruker, men også for en som triller en barne-vogn eller går med krykker.

Teksting av videoer er nødvendig for en hørsels-hemmet, men er også praktisk når en ser på noe med vanskelig dialekt.

Den blå salme-boken med stor tekst er ikke bare nødvendig for personer som ser dårlig, men er også bra for de som har problemer med å lese.

Eksempler på hindringer i kirken

Er informasjonen om menighetens aktiviteter på menighetens nett-sider laget på en slik måte at den kan leses av alle, også syns-hemmede?

Hvordan er tilgjengeligheten i menighetens ungdoms-klubb?

Mange lokaler har trapper,
dårlig belysning og mye lyd.

Holdes guds-tjenesten på en slik måte at alle kan delta?

Finnes salme-boken på punkt-skrift?

Er det en rampe opp til døpe-fonten?

Er det greit om noen ikke klarer å sitte stille?

Mange av kirkene og spesielt eldre kirker,
er ikke universelt utformet.

Personer i rullestol kan bare komme inn på baksiden,
mens alle andre går inn hoved-inngangen.

Det er for høyt opp til lese-pult, alter-ring og lys-globe.

Hvordan forteller vi at kirken er for alle?

Er tros-opplæringen
og aktiviteter for barn og unge
tilgjengelig og tilrettelagt for alle?

Finnes tilbud om tilrettelagt konfirmant-undervisning?

Søker vi etter personer med funksjons-nedsettelse
til stillinger i menigheter?

Får ansatte med funksjons-nedsettelse
nødvendig tilrettelegging?

Hvilke holdninger og verdier og hvilket menneskesyn
kommer til uttrykk i undervisning
og når presten holder preken?

Tas det hensyn til funksjons-hemming-teologien
når det skal lages og utføres liturgi,
aktiviteter for felleskapet i menigheten?

Hva kan vi gjøre med at flere personer med funksjons-nedsettelse

ikke får deltatt aktivt i råd og utvalg,
deltatt ved kirke-valg
og være frivillige i menighetens arbeid?

Tenker kirken på dette
og hva har kirken tenkt å gjøre med det?

Ingenting om oss uten oss

Slag-ordet brukes for å tydeliggjøre
at ingen avgjørelser,
hverken politiske eller andre,
skal tas uten at de det gjelder
får være med å si sin mening.

Personer med funksjons-nedsettelse opplever ofte
å ikke bli hørt i samfunnet.
Dette skjer nok også i kirken.

Teologi

Viktige verdier i kristen-dommen
er neste-kjærlighet,
menneske-verd
og rettferd.

Alt liv er skapt av Gud
og alle mennesker har lik verdi.

«Vår skaper skapte alle mennesker i Guds bilde,
ikke bare noe mennesker.

Slik sett er det for kirken ekskludering,
ikke inkludering
som trenger begrunnelse».

Derfor må kirken fortelle
hvorfor noen ikke kan få være med.

Kirken trenger ikke å fortelle
hvorfor alle skal være med.

Mange mennesker med funksjonsnedsettelse
synes det er vanskelig å høre om helbredelse.

Disability theology / funksjonshemmingsteologi
handler om hvordan vi på ny og annen måte
kan snakke om den vanligste måten å forstå
historier fra bibelen som handler om sykdom
og smerter i kroppen.

Forslag til vedtak

UKM 22 vil at

- For at alle som ønsker det skal ha mulighetene for å delta i kirkens råd og utvalg må kirken ha mer kunnskap om funksjonshemming og universell utforming.

Det er også behov for å gjøre noe med alt som står i veien for at alle kan delta, Derfor må alle møter, sakspapirer, nettsider og møtelokaler være universelt utformet.

- Alt som kirken har ansvaret for på internett skal følge kravene fra EUs tilgjengelighetsdirektiv.
- Flere personer med funksjons-nedsettelse skal bli ansatt i kirken. Dette gjelder også for personer med utviklingshemming.
- Når det skal være valg i kirken må valg-lokalet være tilgjengelig for alle og all informasjon være lettlest.
- Den nye Plan for tros-opplæring må si tydelig at tros-opplæring må være universell utformet og tilgjengelig for alle.
- Når vi skal snakke om universell utforming på Kirkemøtet i 2023 må vi ta opp hvor viktig det er med felleskap og hvordan alle skal føle at de hører hjemme i kirken.